

Verbonden, betrouwbaar en vitaal

Beleidsplan Jeruzalemkerkgemeente Zwolle, 2018-2022

Colofon

Verbonden, betrouwbaar en vitaal – beleidsplan Jeruzalemkerkgemeente 2018-2022

Jeruzalemkerkgemeente Zwolle 2018

Vastgesteld door de wijkkerkenraad op 5 juni 2018

www.kerkinzwolle.nl

Inhoud

1. Inleiding	4
2. Profiel van de gemeente – Wie zijn wij?	5
2.1. Identiteit.....	5
2.2. Kerkelijke context	6
2.3. Sociale context	6
3 Waar komen we vandaan? – Waar staan we?.....	7
3.1. Waar komen we vandaan? Recente ontwikkelingen.....	7
3.2. Waar staan we voor? Aandachtspunten	7
4. Visie, motto en zes thema's – Waar willen we naar toe?	9
4.1. Inleiding	9
4.2. Visie	9
4.3. Zes thema's.....	10
5. Beleid in zes thema's.....	11
5.1 Vieren.....	11
5.2 Leren.....	12
5.3 Pastoraat.....	13
5.4 Missie.....	13
5.5 Diaconaat.....	14
5.6 Leiding	15
6. Hoe het beleidsplan uit te werken.....	17
6.1 Verdere concretisering van de in de thema's in jaarplannen.	17
6.2 Evaluatie en communicatie	17
Bijlage I – Liturgie	18
Bijlage II – Kerkrentmeesterlijke aspecten	25

1. Inleiding

Voor u ligt het beleidsplan van de Jeruzalemkerkgemeente voor de periode 2018 tot en met 2022. Het beleidsplan is de basis voor het beleid van de kerkenraad en de gemeente voor de komende jaren. Na een korte inleiding begint het plan met een omschrijving van het profiel van de gemeente. We geven vervolgens een korte toelichting op de huidige situatie waarin we ons als gemeente bevinden en de uitdagingen waarvoor we op dit moment staan. Daarna beschrijven we onze visie en vatten dat samen in een motto. Dit wordt in hoofdstuk 5 in beleid omgezet aan de hand van de vijf thema's uit het vorige beleidsplan (2007-2011). Deze thema's zijn Vieren, Leren, Pastoraat, Missie en Diaconaat. Daar is het thema Leiding aan toegevoegd. In het laatste hoofdstuk werken we uit hoe we tot de uitwerking van het motto willen komen en hoe de verschillende thema's worden ingevuld.

Centraal in de visie staat Filippenzen 2: 1-18 en met name de eerste 5 verzen.

¹ Als er dan enige bemoediging is in Christus, als er enige troost is van de liefde, als er enige gemeenschap is van de Geest, als er enige innige gevoelens en ontfermingen zijn, ² maak dan mijn blijdschap volkomen, doordat u eensgezind bent, dezelfde liefde hebt, één van ziel bent en één van gevoelen. ³ Doe niets uit eigenbelang of eigendunk, maar laat in nederigheid de een de ander voortreffelijker achten dan zichzelf. ⁴ Laat eenieder niet alleen oog hebben voor wat van hemzelf is, maar laat eenieder ook oog hebben voor wat van anderen is. ⁵ Laat daarom die gezindheid in u zijn die ook in Christus Jezus was, [...] (Filippenzen 2: 1 – 5)

Dit gedeelte roept ons onder andere op om te streven naar geestelijke éénheid, juist door in liefde vooral oog te hebben voor het belang van anderen. Dat is de houding die Christus ook op aarde heeft laten zien. Als we met die gezindheid versterken wat al aanwezig is en onze hoop stellen op de groter Herder, heeft onze gemeente werkelijk toekomst.

We hebben de gemeente ook betrokken bij het opstellen van het beleidsplan door aan de verschillende kringen, clubs en verenigingen een aantal vragen voor te leggen en twee gemeenteavonden te organiseren waarbij ook inbreng voor het plan geleverd is. Deze informatie hebben we zoveel mogelijk verwerkt in met name hoofdstuk 5.

2. Profiel van de gemeente – Wie zijn wij?

2.1. Identiteit

De Jeruzalemkerkgemeente is een gemeente van Jezus Christus, de opgestane Heere, wiens Rijk wij verwachten. Zij is een wijkgemeente van de Protestantse Gemeente Zwolle (PGZ) en daarmee onderdeel van de Protestantse Kerk in Nederland. De gemeente voelt zich op veel manieren verbonden met de wereldwijde kerk, en, terugkijkend, in het bijzonder met de vroege kerk en de kerk van de Reformatie. Zij is daarom een gemeente in de hervormd-gereformeerde traditie¹.

Bijzondere verbondenheid voelt zij met het volk Israël uit wie de Messias is voortgekomen, en waarmee wij de verwachting van het Koninkrijk van God delen. Daarnaast leeft de Jeruzalemkerk in verbondenheid met de kerk die wereldwijd verdrukt wordt. De gemeente wil aan de roeping gehoor geven om aan de wereld, beginnend bij de stad Zwolle, het Evangelie te verkondigen.

We willen daarom een open gemeente zijn met oog voor elkaar, de stad en de wereld. Het is het verlangen van de gemeente dat de kerk een plek is waar mensen zich, als huisgenoten van God, thuis voelen. Een plek waar mensen met zowel geestelijke als fysieke nood zich geborgen weten. Ook wil de gemeente, als lichaam van Christus, een instrument zijn in Gods hand om niet alleen het Evangelie maar ook onze welvaart te delen met hen die het minder hebben, zowel binnen als buiten de gemeente. De belangrijkste roeping van onze christelijke gemeente hierin is voorbede te doen voor Israël, voor de wereldwijde kerk, de stad en elkaar.

De gemeente wil in de eerste plaats gehoorzaam zijn aan de Bijbel en op het fundament staan van de vroege kerk en de kerk van de Reformatie, zoals onder andere beschreven in de gereformeerde belijdenisgeschriften¹. De gemeente wil vanuit deze basis de volgende tien zaken bewaren, uitleggen en doorgeven aan de komende generaties:

- *Wij geloven dat God zich aan ons openbaart door de Bijbel en de Heilige Geest.* Wij worden opgeroepen Hem steeds beter te leren kennen door Gods woord te onderzoeken en ons tot Hem te richten in gebed.
- *Wij geloven dat de gehele Bijbel, Oude en Nieuwe Testament, Woord van God is en getuigenis van het Evangelie.* De Bijbel ligt daarom steeds open in ons midden, zowel in de erediensten, het gezin als andere plekken van ontmoeting tussen gemeenteleden.
- *Wij geloven dat God de hemel, de aarde en al het leven geschapen heeft.* Het leven is daarom heilig en dient beschermd te worden.
- *We belijden het verlossingswerk van de Heere Jezus Christus.* De vrijspraak van onze zonden vraagt om een antwoord van geloof, vertrouwen op de Heere Jezus Christus, die is opgestaan uit de doden.
- *Wij geloven dat God Zelf ons roept tot het heil in Jezus Christus.* Hij kiest een gemeente tot het eeuwige leven en sluit met ons, zondaren, een verbond van genade. God roept ons met name door de prediking van Zijn woord.
- *We belijden dat geloof en vernieuwing het werk zijn van de Heilige Geest.* Hij verandert mensen en roept ons op onze medemens te vertellen over Zijn genade en vrede.
- *Wij komen 's zondags en door de week allereerst samen tot eer van God.* In de zondagse erediensten prijzen wij Zijn Naam, is de prediking gericht op de ontmoeting met de levende God en roept zij op tot geloof, bekering en levensheiliging.
- *Wij zien de eredienst als de belangrijkste plek voor de overdracht van het geloof.* In de eredienst spreekt God door de Bijbel en de prediking van de predikant zelf tot de gemeente en gebruikt de Heilige Geest de gebeden, de liederen en alle andere elementen van de liturgie tot opbouw van ons geloof.
- *Wij zingen in de erediensten met name liederen rechtstreeks geïnspireerd door God en gebaseerd op de Bijbel.* In de zondagse samenkomsten heeft om die reden het liedboek van Israël en Jezus, het Psalmboek, de grootste plaats.
- *Wij gebruiken de door God ingestelde sacramenten van Doop en Heilig Avondmaal.* Dit doen wij zodat ons zwakke geloof wordt versterkt en opgebouwd en wij meer zicht krijgen op het verbond van God met Zijn gemeente. Wij geloven dat ook onze kinderen behoren bij Zijn gemeente en daarom gedoopt behoren te zijn.
- *Wij geloven dat het huwelijk een verbintenis is tussen een man en een vrouw.* Door het huwelijk leren wij ook op welke wijze Christus Jezus zich met Zijn gemeente wil verbinden.

Wij geloven dat bovenstaande punten niet ouderwets of modern zijn, maar geldend voor alle tijden. Dat betekent niet dat er binnen de gemeente nooit veranderingen zijn. Wij erkennen dat er binnen de gemeente verschillende ideeën, verlangens en wensen zijn rond bijvoorbeeld de precieze invulling van de eredienst. Ook kunnen gemeenteleden verschillen in de beleving en de uiting van hun geloof. Om die reden is het de roeping van de kerkenraad om een

¹ Verklaring over onze verbondenheid met de Gereformeerde Bond

klimaat van vertrouwen en openheid te scheppen, in de kerkenraad en in de gemeente. Dit doet de kerkenraad onder andere door in gesprek met de gemeente te blijven, juist over het maken van keuzen. En door de gemeente voor te gaan in de geestelijke houding van Filippenzen 2 (zie 4.2). Het is het verlangen van de kerkenraad om op deze wijze onze identiteit een levende realiteit te laten zijn en zo de éénheid in Christus te versterken.

2.2. Kerkelijke context

We zijn als wijkgemeente van de PGZ verantwoordelijk voor de geografische wijk, dat is nu nog de binnenstad van Zwolle en enkele daaraan grenzende stadswijken. We zijn ook verantwoordelijk voor gemeenteleden die buiten de geografische wijk wonen, maar zich bewust hebben laten inschrijven bij de Jeruzalemkergemeente. We zijn ongeveer 3 jaar geleden verhuisd naar de wijk Assendorp en in overleg met de PGZ willen we komen tot een herverdeling waarbij we (ook) verantwoordelijk willen zijn voor de wijk Assendorp.

De Jeruzalemkergemeente is een hervormd-gereformeerde identiteitsgemeente. Dat houdt in dat de gemeenteleden zich over het algemeen verwant weten aan de Gereformeerde Bond. De leden wonen verdeeld over de verschillende wijken van Zwolle en ook buiten Zwolle. Officieel staan 532 gemeenteleden geregistreerd (peildatum begin september 2017), waarvan er ongeveer 350 iedere zondag deelnemen aan de eredienst.

De leeftijdsverdeling:

Leeftijdsgroep	Aantal leden
0 tot 10 jaar	50
11 tot 20 jaar	55
21 tot 30 jaar	56
31 tot 40 jaar	63
41 tot 50 jaar	47
51 tot 60 jaar	69
61 tot 70 jaar	71
71 tot 80 jaar	76
80 jaar en ouder	45
Totaal:	532

Van de 532 leden wonen 78 leden buiten Zwolle.

De Jeruzalemkergemeente heeft sinds haar bestaan al verschillende kerkgebouwen als thuisbasis gehad. Door verschillende samenvoegingen van gemeentes en het sluiten van kerkgebouwen is de gemeente 4 keer verhuisd in de achterliggende vijftig jaar. De kerkrentmeesters beheren samen met de Algemene Kerkenraad de financiën van de PGZ en de wijkgemeenten.² Op dit moment bezint de PGZ zich op de financiële situatie in samenhang met de gebouwen in het project 'Heilige Huisjes'. Een commissie vanuit de kerkenraad en de gemeente is hierin gesprekspartner, zij werkt vanuit een heldere visie op de identiteit van de gemeente én op het belang van ons kerkgebouw in de wijk Assendorp, zie bijlage II.

2.3. Sociale context

De Jeruzalemkergemeente heeft haar plek in de stad Zwolle. Zwolle is een middelgrote stad met ongeveer 120.000 inwoners. De Jeruzalemkerk is in 1933 in gebruik genomen als hervormde kerk en sindsdien door de Hervormde gemeente van Assendorp gebruikt. De oude wijkgemeente is samengevoegd met een andere Protestantse Gemeente in Zwolle en de Jeruzalemkerk gemeente maakt nu ongeveer 3 jaar gebruik van de Jeruzalemkerk.

De wijk Assendorp is een gevarieerde wijk waar studenten, ouderen, gezinnen, ondernemers en gezinnen wonen. Het contact tussen de gemeente en de wijk is nog beperkt. We streven ernaar kerk in deze wijk aanwezig te zijn en via initiatieven als Vakantie Bijbel Week en Sonrise contact te leggen met de bewoners.

3 Waar komen we vandaan? – Waar staan we?

In dit hoofdstuk blikken we eerst kort terug op recente ontwikkelingen. Waar komen we vandaan? Vervolgens maken we de balans op en benoemen we een aantal aandachtspunten dat mede de inhoud van het volgende hoofdstuk bepaalt.

3.1. Waar komen we vandaan? Recente ontwikkelingen

De gemeente heeft een moeilijke, turbulente tijd achter de rug. We benoemen hier een aantal punten summier in het besef dat deze feiten en ontwikkelingen veel pijn, verdriet, verwarring en frustratie of boosheid hebben losgemaakt. De overgang van de Grote Kerk naar de Jeruzalemkerk woog – en weegt – voor menigeen in de gemeente zwaar. Maar met name inhoudelijke verschillen van inzicht over de prediking, en de bij de identiteit van de gemeente passende invulling van de erediensten (liturgie) leidden tot verdeeldheid en spanningen in de gemeente, in de kerkenraad en tussen kerkenraad en voorganger. Een aantal keer is ondersteuning van buiten ingeroepen, onder andere in de vorm van (bijzondere) visitatie. Een en ander heeft geresulteerd in de aanvraag tot losmaking van de predikant van zijn ambtelijke dienst in de Jeruzalemkerkgemeente.

Door dit alles heeft het gemeentelieven en hebben mensen schade ondervonden. We denken aan ambtsdragers die voortijdig hun ambt neerlegden en aan gemeenteleden, vaak jonge gezinnen, die naar andere kerkgemeenschappen vertrokken. We denken hierbij ook aan de pijn en het verdriet van gemeenteleden die bleven, aan jongeren die hun vriendenkring zagen krimpen. De kerkenraad was vaak niet echt bij machte om geestelijk en bestuurlijk leiding te geven aan het gemeentelieven. Daardoor bleven bijvoorbeeld aangedragen initiatieven van gemeenteleden liggen, met als gevolg teleurstelling en ongenoegen.

Door dit alles is er een achterstand ontstaan in bezinning en beleidsontwikkeling, ondanks een aantal rapporten uit recente tijd.

We sluiten deze summier terugblik af door te benadrukken dat het onjuist zou zijn om de ‘schuld’ ergens neer te leggen, noch bij individuele ambtsdragers, noch bij de kerkenraad, noch bij de voorganger, noch bij hen die weggingen, noch bij groepen in de gemeente. De hogere weg is die van verootmoediging en een gedeeld verlangen naar en de bereidheid tot een nieuw begin.

Verheugend is dat in de afgelopen jaren ook nieuwe leden zich zijn blijven aansluiten, die door verhuizing of andere redenen een kerkelijk thuis vonden in de Jeruzalemkerk.

Rond het thema Identiteit heeft de kerkenraad onder deskundige begeleiding twee keer uitvoerig van gedachten gewisseld en is er een gemeentevond gehouden. Mede hieruit bleek dat, ondanks de hierboven beschreven onrust, er een eensluidend verlangen is naar éénheid in de gemeente, naar geloofsgroei door onder andere actief kinder- en jeugdwerk en is er verlangen naar kerkdiensten gecentreerd rond een prediking gebaseerd op een vitale, geactualiseerde gereformeerde theologie.

3.2. Waar staan we voor? Aandachtspunten

De recente ontwikkelingen kunnen worden samengevat in een aantal aandachtspunten. De hier volgende opsomming kent geen volgorde (‘wat eerst aanpakken?’) of rangorde (waarbij het ene punt zwaarder weegt dan het andere).

Er is behoefte aan een coherente visie op en helderheid over:

- De Jeruzalemkerk als identiteitsgemeente: het vastleggen van de wezenlijke identiteitspunten, de hervormd-gereformeerde traditie begrijpelijk en vitaal maken voor iedere generatie, de verhouding tussen de hervormd-gereformeerde traditie en vormgeving daarvan in deze tijd, onder meer in de liturgie, etc.
- De Jeruzalemkerk als geografische gemeente: een verankering van de gemeente in de Jeruzalemkerk, de relatie tussen de gemeente en de omringende wijk, de verantwoordelijkheid van de gemeente voor de huidige wijk, een goede verwerking van het vertrek uit de Grote Kerk, etc.
- De vereisten voor de prediking, de verhouding van Woord en Sacrament: Avondmaal, Doop, omgang met vragen rond kinderdoop en volwassendoop, etc.
- De kerkdienst: liturgie, tweede dienst, kinderen en de kerkdienst, het tijdstip van de tweede dienst in het bredere kader van de invulling van de zondag, de kindercatechese, de zondagschool, etc.
- De relatie tussen kerkenraad en gemeente/gemeentegroepen: versterking van het gespreksklimaat in de gemeente, etc.

- Het karakter van geestelijk leidinggeven en leiding ontvangen.
- De missionaire mogelijkheden vanuit de gemeente: uitstraling naar de buurt, verbondenheid met de zendingswerkers, etc.

De visie en het motto voor de komende vijf jaar, die in het volgende hoofdstuk beschreven worden, sluiten aan bij deze aandachtspunten.

4. Visie, motto en zes thema's – Waar willen we naar toe?

4.1. Inleiding

Om een gemeente op koers te houden, is het vooral nodig dat er onder leiding van de kerkenraad eenheid en draagvlak in de gemeente is over het vertrekpunt en het doel van de reis. Een breed gedragen Bijbelse visie helpt ons om tussen deze twee punten met Gods hulp een veilige route te vinden. Dit hoofdstuk reikt deze visie aan en vertaalt deze kern naar een makkelijk te onthouden motto.

Visie voor de gemeente bedenken we in de eerste plaats niet zelf. God wil door Zijn Woord en Geest het vermogen geven om te onderscheiden wat voor de komende periode nodig en heilzaam is voor de Jeruzalemkerkgemeente. Daarom is in gebed gezocht naar een gedeelte uit de Bijbel als fundament voor de koers van de gemeente.

4.2. Visie

Na gebed en gesprek binnen de kerkenraad is brede overeenstemming gekomen over Filippenzen 2: 1-18. In dit gedeelte klinkt een grondtoon vol hoop voor de toekomst van onze gemeente, juist in de huidige situatie zoals beschreven in het vorige hoofdstuk. Paulus roept (ook ons) op om de al gegeven zegeningen van God aan de gemeente te koesteren en te streven naar nog meer eensgezindheid en liefde.

Visie maakt een hoger doel zichtbaar. Geïnspireerd door Filippenzen 2: 1-5 verlangen wij voor de gemeente

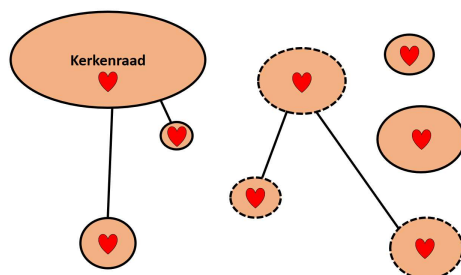
- De versterking van wat vanuit gezond geestelijk perspectief al aanwezig is (Filip. 2: 1, 4: 8),
- De opbloei van de onderlinge eenheid die alleen in Christus te vinden is (Filip. 2:5),
- Dat Christus in ons zichtbaar wordt doordat wij anderen belangrijker gaan vinden dan onszelf. (2: 4, 5),
- Dat haar leden oog krijgen voor elkaar(s) standpunten (vorm van ootmoed) en de waarde daarvan (2: 4),
- Een opbloei van de blijdschap over het Evangelie (gehele brief),
- Een zichtbare, eerbiedige en vreugdevolle lofprijzing van Jezus Christus de Heere, tot heerlijkheid van God de Vader (2: 10, 11).

De kerkenraad wil hiertoe haar plek als dienend hart van de gemeente innemen. Figuur 1 laat een doelsituatie zien waar de kerkenraad stevig verbonden is met alle geledingen binnen de gemeente.

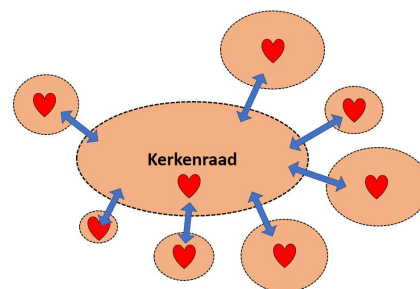
Kernpunten voor de raad zijn

- Groeiend inzicht in geestelijke afhankelijkheid en geestelijk leiderschap
- Heldere en transparante bezinning op de identiteit, liturgie, etc.
- Het versterken van de pastorale contacten en zorg
- Ondersteuning en waar nodig sturing geven aan verenigingen/commissies/etc.
- Betrouwbaar zijn in bezinning, besluiten, afspraken en communicatie.

¹ Als er dan enige bemoediging is in Christus, als er enige troost is van de liefde, als er enige gemeenschap is van de Geest, als er enige innige gevoelens en ontfermingen zijn, ² maak dan mijn blijdschap volkomen, doordat u eensgezind bent, dezelfde liefde hebt, één van ziel bent en één van gevoelen. ³ Doe niets uit eigenbelang of eigendunk, maar laat in nederigheid de een de ander voortreffelijker achten dan zichzelf. ⁴ Laat eenieder niet alleen oog hebben voor wat van hemzelf is, maar laat eenieder ook oog hebben voor wat van anderen is. ⁵ Laat daarom die gezindheid in u zijn die ook in Christus Jezus was, [...] (Filippenzen 2: 1 – 5)

Huidige situatie

Doelsituatie

Samengevat verlangen wij voor de gemeente een geestelijke opbloei. Wij bidden dat dit tot uitdrukking komt in meer eenheid, een gezond gespreksklimaat, een versterking van de al aanwezige kernactiviteiten en een eredienst die recht doet aan de traditie, zonder haar zeggingskracht in deze tijd voor jong en oud te verliezen. Met het oog op de kerkenraad verlangen wij voor haar een plek in het hart van de gemeente.

Een motto helpt ons om de visie en de koers van het beleidsplan gemakkelijk te onthouden. Gekozen is voor een drietal kernwoorden: **Verbonden**, **Betrouwbaar** en **Vitaal**. De gemeente is in Christus, onderling en met de kerkenraad **verbonden**, de leiding in de kerk, waaronder de kerkenraad handelt transparant en **betrouwbaar** en de gemeente vindt haar **vitaliteit** terug in een krachtige identiteit, een levende eredienst en een dienend gemeentelven.

De visie en het motto richten zich vooral op innerlijke vernieuwing: individueel, in de kerkenraad en in de gemeente, maar ook op vernieuwing van de onderlinge verhoudingen in de gemeente: tussen gemeenteleden en tussen generaties. Waar het hart vol van is, stroomt de mond van over. Een vol en gezond hart heeft oog voor en komt in actie bij diaconale noden en missionaire taken. Prioriteit heeft echter op dit moment de geestelijke gezondheid en gesteldheid van onze gemeente.

4.3. Zes thema's

In het komende hoofdstuk wordt de visie en het motto uitgewerkt in concreet beleid. Dit wordt uitgewerkt op zes thema's (zie figuur 2), waarvan de eerste vijf uit het vorige beleidsplan overgenomen zijn. Bij elk thema is specifieke aandacht voor wat al zegenrijk aanwezig is en de rol van de kerkenraad.

De zes hoofdthema's

Vieren

Leren

Pastoraat

Missie

Diaconaat

Leiding

5. Beleid in zes thema's

Dit hoofdstuk geeft voor ieder van de 6 thema's weer wat de speerpunten en het verlangen voor de komende jaren zijn.

5.1 Vieren

Inleiding

De eredienst is de ontmoeting van God met zijn gemeente en van de gemeente met God door de Dienst van Woord en de sacramenten. Liturgie is de vormgeving en geleider van deze wederkerige beweging waarin God de eerste is. Het is de beweging van Woord en antwoord.

In de eredienst aanbidden en prijzen we onze Heere in gebeden en liederen. We gaan niet als enkeling naar de eredienst, maar vormen in Christus' naam een gemeenschap. Daarom zien we juist in de eredienst naar elkaar om in de voorbede voor elkaar, de wereldwijde kerk en de samenleving.

In de eredienst worden we door de Geest ontdekt aan onze zonden en we mogen uit Christus' naam vergeving en levensvernieuwing ontvangen. We worden opgeroepen ons leven in dienst te stellen van onze Heere, onze naaste en de uitbreiding van Gods koninkrijk.

Het bijwonen van de eredienst vraagt een houding van eerbied en diep ontzag voor de heilige, drie-enige God: Vader, Zoon en Heilige Geest. Het vraagt ook een houding van verwachting dat er iets gebeurt: dat God Zich sprekend tot ons wendt en dat we door Zijn Woord en Sacramenten (doop en avondmaal) worden aangeraakt, ontroerd, blij gemaakt, bemoedigd en vervuld met de Heilige Geest.

We voelen ons verbonden met de theologische accenten zoals die binnen de hervormd-gereformeerde traditie zijn geformuleerd.

Speerpunten voor de komende jaren

Betrokkenheid van jong en oud tijdens de eredienst bevorderen

Het is van het hoogste belang dat we ons als gemeente maar ook als individu laten voeden, toetsen en vullen met Gods heilige aanwezigheid. Leven met God verrijkt ons leven en zorgt ervoor dat we tot ons levensdoel en bestemming komen.

Aandachtspunten:

- De woordverkondiging in de eredienst moet voluit Bijbels, tijd betrokken, verstaanbaar voor jong en oud, praktisch toepasbaar en vitaal zijn.
- De eredienst is een publieke bijeenkomst waarbij alle vormen van communicatie zo duidelijk mogelijk worden verzorgd.

Regelmatige en transparante evaluatie van liturgie om bovenstaand speerpunt en identiteit, kwaliteit en verstaanbaarheid te behouden in een snel veranderende cultuur

De kerkenraad heeft besloten de liturgie enigszins aan te passen (zie voor details bijlage I). Daarnaast heeft de kerkenraad besloten het tijdstip van de eredienst in de wintermaanden te vervroegen naar 17.00 uur. Ook zullen de ochtenddiensten met ingang van september 2018 altijd om 9:30 uur beginnen. Deze wijzigingen moeten worden ingevoerd en goed worden begeleid.

Aandachtspunten:

- Aandacht en uitleg over het waarom van de verschillende onderdelen van de liturgie.
- Aandacht voor en verdieping in het hoe en waarom van viering van de heilige sacramenten (Heilig Avondmaal en Heilige Doop maar ook 'sacramentele' handelingen en gebeurtenissen zoals Belijdenis van het geloof, huwelijk, pastorale steun bij ziekte en moeite, etc.)

Verlangen

We verlangen ernaar, als gemeente en individueel, God tweemaal op zondag te ontmoeten in de eredienst, 's morgens in een gezinsdienst en 's middags/'s avonds in een leerdienst. In Filippenzen 2 vers 10 en 11 (zie ook hoofdstuk 4.2)

staat “opdat in de naam van Jezus zich zou buigen elke knie van hen die in de hemel, en die op aarde zijn, en elke tong zou belijden dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid van God de Vader”. Ons verlangen is dat jong en oud zijn of haar knie buigt voor deze God. De eredienst is toegankelijk voor iedereen waarbij jong en oud zich verbonden mag weten met God en elkaar. De liturgie ondersteunt de Bijbelse boodschap die in begrijpelijke taal en met diepgang wordt verkondigd.

5.2 Leren

Inleiding

In de erediensten en de overige bijeenkomsten van de gemeente willen wij het werk van God de Vader, de Zoon en de Heilige Geest centraal stellen. Vitaal is een gemeente als zij groeit in de kennis en de genade van de Heere Jezus. Zij leert daardoor om God de eer te geven en de naaste lief te hebben. Daarom leren of onderwijzen wij elkaar op verschillende niveaus, door verschillende gemeenteleden en op verschillende momenten.

Centraal staat de verkondiging van het Woord op de zondagen: de predikant geeft onderwijs door deze openbaring van God te lezen, uit te leggen en toe te passen. De leidinggevend in het jeugdwerk leren de verschillende groepen kinderen en jongeren ook over de drieënige God en stellen daarbij Christus en het leven met Hem centraal.

De enige bron van dit onderwijs is God zelf, die zich bekend heeft gemaakt door het heelal, de aarde en de mens te scheppen. Hij werd ook Zelf mens in Christus om ons na onze zondeval weer te verzoenen met Hem. Door het geloof in dit verlossingswerk mag een christen weer genadig met Hem leven tot in alle eeuwigheid. De hele Bijbel vertelt over dat werk van God. God heeft Zijn Heilige Geest gezonden en alleen door te bidden om Zijn hulp kan de gemeente met elkaar en het individuele gemeentelid Gods boodschap begrijpen.

Speerpunten voor de komende jaren

Het versterken en bevorderen van Bijbels, diepgaand en verstaanbaar onderwijs voor alle leeftijden in de eredienst en daarbuiten.

Om de eenheid te bewaren, vol te houden in de wereld tot Christus komt en te getuigen over het heil in Jezus is het van het allergrootste belang het onderwijs vanuit de Bijbel te versterken voor alle leeftijden.

Aandachtspunten:

- Diepgaande aandacht voor kernbegrippen uit Bijbel en traditie die onze identiteit vormen.
- Meer aandacht en verdieping in maatschappelijke onderwerpen die een theologisch/godsdienstig karakter hebben (seksualiteit, levensbeëindiging, abortus, bijbel en wetenschap, genderdiscussie, etc.)
- Bezinning op en evaluatie van het leeraspect in de kinder- en jeugdgroepen

Geloofsgesprek tussen generaties bevorderen

De afgelopen jaren is het ledenbestand van de Jeruzalemkerkgemeente vergrijsd, zie ook hoofdstuk 2.2. We willen graag de geloofséénheid tussen de generaties bevorderen zodat kinderen en jongeren werkelijk kunnen leren van de geloofservaring van de generaties voor hen. De oudere generaties krijgen daarmee meer begrip van en inzicht in de geloofsvragen van kinderen en jongeren. Dit is een belangrijke randvoorwaarde om éénerzijds de traditie als de samengebalde geloofservaring van de generaties voor ons door te kunnen geven en anderzijds de gemeente met haar traditie te helpen de tijd waarin ze leeft te begrijpen.

Aandachtspunten:

- Meer aandacht voor activiteiten en bijeenkomsten die de generaties aan elkaar verbindt.
- Op zoek gaan naar manieren om het geloofsleven van alle leeftijden bespreekbaar te maken en met elkaar de verbinding te zoeken.

Verlangen

We verlangen ernaar te groeien in gemeente zijn, gericht op God. We willen groeien in kennis over Gods woord en Zijn bedoeling met ons leven. We voeren het geloofsgesprek tussen de verschillende generaties en helpen elkaar in het vormen van meningen en gedachten over maatschappelijke onderwerpen die theologisch en bijbels “geladen” zijn. Dit helpt ons om Gods blijde boodschap uit te dragen op de plekken waar God ons roept.

5.3 Pastoraat

Inleiding

Vanuit de visie “Verbonden, vitaal en betrouwbaar” is het ontzettend belangrijk dat we met liefde naar elkaar omzien in mooie en moeilijke tijden (Pastor = herder). De kerkenraad verleent pastoraat door middel van huisbezoek, bezoeken rondom rouw- en trouwmomenten en in bijzondere gevallen. Binnen wijkkringen wordt er vaak op een praktische manier invulling gegeven aan pastoraat en op individuele wijze wordt er al veel pastoraat verzorgd. We willen versterken wat hier al gebeurt.

Speerpunten voor de komende jaren

Pastorale zorg, bevorderen ontmoetingsplekken en ontmoetingsmomenten

De kerkenraad speelt een belangrijke rol in het huisbezoek, groot huisbezoek en rouw- en trouwbezoek. Het is daarnaast belangrijk en wordt steeds belangrijker dat we binnen onze gemeente met elkaar het geloofsgesprek voeren vanwege een toenemende kloof tussen cultuur (digitaal) en de geloofstaal waarmee onze jongeren bekend zijn. Door samen het geloof te delen op veel verschillende ontmoetingsplekken en momenten kunnen we elkaar helpen in mooie en moeilijke tijden en wordt de kloof steeds smaller.

Aandachtspunten:

- Streven naar bredere betrokkenheid bij Bijbelkringen, wijkkringen, startweekend, clubs etc.
- Zoeken naar meer plekken en momenten om het geloof te delen.

Bewustwording dat Pastoraat een taak is van de hele gemeente

We willen elkaar in afhankelijkheid van onze God helpen met de soms ingewikkelde levens- en geloofsvragen en elkaar troosten/ondersteunen waar mogelijk.

Aandachtspunten:

- Versterken van pastoraat door het breder inzetten van gemeenteleden.
- Opzet van pastoraat voor en misschien door jongeren.
- Meer aandacht voor toerusting van iedereen die betrokken is bij Pastoraat om het werk goed uit te kunnen voeren.

Verlangen

We verlangen er naar Gods boodschap van respect, liefde en zorgzaamheid uit te dragen in een gemeenschap waar jong en oud zich thuis voelt. Het geloofsgesprek wordt op een respectvolle manier gevoerd en ieder gemeentelid ontvangt tweemaal per 3 jaar een huisbezoek. Alle betrokkenen en kerkenraadsleden worden toegerust Pastoraat op een goede manier uit te kunnen voeren. De gemeente ziet op een respectvolle en zorgzame manier naar elkaar om en ieder gemeentelid, die dit wil, wordt betrokken.

5.4 Missie

Inleiding

De gemeente is vanuit de visie “Verbonden, vitaal en betrouwbaar” een vergadering van geroepen mensen, op zoek naar de verbinding naar God en de naaste. Zij zijn geroepen om samen te komen tot Gods eer en daarvan getuigenis te geven. Jezus Zelf gaf zijn discipelen de opdracht mee om Zijn getuigen te zijn. (Hand. 1: 6)

De missionaire dienst van de gemeente kan worden verdeeld in:

Evangelisatie: Missionaire activiteiten in Zwolle en omstreken.

Zending: Missionaire activiteiten voor de volken ver weg, nog onbekend met het evangelie.

Naast deze activiteiten richten we ons op het toerusten van gemeenteleden om op zijn/haar plek in de maatschappij een zending van God te zijn.

Voor het evangelisatiewerk kijken we vanuit de Jeruzalemkerk naar de ons omringende wijk, en zoeken naar mogelijkheden om de buurt te bereiken. Waar mogelijk willen we zoveel mogelijk aansluiten bij reeds bestaande activiteiten in de wijk en binnen de gemeente. (Evangelisatie- commissie, Vakantie Bijbel Club, Sonrise, welkomstbezoek voor nieuwe ingekomen leden, eetcafé etc.)

Bij zending richten we ons samen met de Zendingscommissie op het onderhouden van contacten met zendingswerkers die vanuit de gemeente zijn uitgezonden of waarmee we ons verbonden weten.

Speerpunten voor de komende jaren

Aansluiting zoeken bij de mensen in de wijk Assendorp en de binnenstad.

We willen de komende jaren contact zoeken met de mensen van Assendorp/binnenstad door middel van verschillende activiteiten. We willen mensen waar mogelijk helpen en daarna gastvrij zijn voor nieuwsgierige mensen.

Aandachtspunten:

- Zoeken naar mogelijkheden om contact te krijgen met mensen die God niet kennen en waar mogelijk spreken over de blijde boodschap van onze God.
- Waar mogelijk contact zoeken met andere kerkgenootschappen om samen missionair te zijn.
- Aansluiten bij organisaties, zoals Present, Youth for Christ, Athletes in Action etc.

Versterking van de missionaire gemeente in prediking en eredienst

De kostbare schat van ons geloof dringt ons tot delen met onze medemens in zowel Nederland als daarbuiten. We streven dit na door ons aan de ene kant te laten voeden vanuit het woord van God en aan de andere kant actief te richten op onze naaste.

Aandachtspunten:

- Regelmatig in de eredienst aandacht vragen voor missionaire bezig zijn in binnen- en buitenland.
- Meer aandacht vragen voor voorbede voor zendingen, evangelisten en missionaire activiteiten.
- Meer mensen betrekken bij verschillende missionaire activiteiten (Sonrise, VBC etc.)
- Toerusting en aandacht voor asielzoekers en vluchtelingen.

Verlangen

We geloven dat God een plan heeft met deze wereld, onze gemeente en de mensen waarmee we in contact komen en Zijn Heilige Geest heeft gestuurd om Zijn kerk te bouwen. Het is ons verlangen Gods blijde boodschap uit de bijbel te delen met mensen die God op onze weg stelt. Fil. 2 vers 11 (zie ook hfdst 4.2) zegt "en elke tong zal belijden dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid van God de Vader". We willen ons voor deze taak laten toerusten in de eredienst en daarnaast met verschillende activiteiten tot onze naaste richten om hen in aanraking te brengen met Gods machtige boodschap.

5.5 Diaconaat

Inleiding

Wat is diaconaat?

Ons motto "Verbonden, vitaal en betrouwbaar" geldt ook het diaconaat. In verbondenheid met elkaar, binnen en buiten de gemeente, willen we delen van wat God ons geeft; materieel en immaterieel. Dit is diaconia (dienst). Het diaconaat behelst de zorg aan de naaste tot de dienst van de barmhartigheid in kerk en wereld, zoals Christus in ons midden was als „Eén die dient“ (Filip 2:5). Deze zorg aan de naaste dient voor de gehele gemeente een vanzelfsprekendheid te zijn.

Diaconaat is daarmee allereerst een levenshouding. Deze levenshouding kent twee wezenlijke aspecten:

1. Barmhartigheid: we hebben hart voor elkaar
2. Rechtvaardigheid: willen delen wat we gekregen hebben

Vervolgens –en gedragen door de levenshouding– is diaconaat handelen. We doen:

1. Fysieke zorg. Dat is de klassieke invulling van het diaconaat: het dienen aan de tafels, waar me met elkaar (in) Christus zelf delen, en de zorg voor de weduwe en de wees.
2. Sociale zorg. Veel 'fysieke' armoede wordt veroorzaakt door een sociaal isolement. Eenzaamheid is een relatief nieuw, maar belangrijk thema.
3. Geestelijke zorg. Dit is primair het domein van het pastoraat. Toch is het, met het oog op voorgaande twee aspecten, een diaconale taak de verbinding te leggen met het pastoraat waarbij het diaconaat als het ware het 'verlengstuk' van het pastoraat vormt.

Diaconaat – voor wie?

Wij horen bij een wijkgemeente. Dat betekent onder meer drie dingen:

1. Wij zijn onderdeel van een wijkgemeente. Daar, in die gemeente, willen wij in de eerste plaats diaconaat bedrijven.
2. Wij zijn onderdeel van een wijkgemeente. We zijn geplaatst op een concrete, aanwijsbare plek: Binnenstad, Dieze, Assendorp en de Pierik
3. Wij, samen met andere diaconieën in Zwolle, hebben een diaconale zorg voor de stad. In de derde plaats is dat ons aandachtsgebied.

Daarna volgen eventueel land en wereld.

De manier waarop we in onze omgeving willen werken is tweeledig:

1. Wat je hand vindt om te doen, zoals de barmhartige Samaritaan in de gelijkenis dat deed
2. Structureel en georganiseerd, door deel te nemen aan het pastoraat en (aan diaconaat gerelateerde) werkgroepen en overleggen binnen of buiten de PGZ

Diaconaat – door wie?

Diaconaat is iets van de gehele gemeente. De diakenen zijn aanspreekpunt voor het diaconaat, coördineren de diaconale activiteiten in de gemeente en bepalen het diaconale beleid. Zij zijn en blijven verantwoordelijk voor de inrichting en uitvoering van de diaconale taken.

Diaconaat – Hoe?

Passend bij hoe we in onze omgeving willen staan – ‘wat dichtbij is eerst’ – kiezen we voor een kleinschalige aanpak. Denk aan wijk gebonden projecten, initiatieven van gemeenteleden, persoonlijke contacten, rechtstreeks (stille hulp) of via het pastoraat. Grootschalige projecten en initiatieven komen nadrukkelijk op de tweede plaats.

Koesteren en versterken waarop zegen rust

We zien dat er door onze gemeente veel diaconaal werk verricht wordt: bijdragen aan de koffieochtenden in de Pierik, het Eetcafé, schuldhulpmaatje, het werk in Oost-Europa en nog veel meer structurele en incidentele activiteiten. Lang niet altijd (gelukkig) wordt dit werk verricht onder coördinatie van de wijkdiaconie. Dat betekent dat er sprake is van een vitaal en onafhankelijk diaconaal bewustzijn en handelen in de gemeente. Dit willen we koesteren en versterken in het licht van bovenstaande visie.

Speerpunten voor de komende jaren

Versterken verbinding met directe omgeving

Diaconale activiteiten de wijken Assendorp en de Pierik zijn nog beperkt. Hierin willen we in samenspraak met missionaire activiteiten investeren. Onze plek en ons kerkgebouw in de wijk Assendorp kan hierin een belangrijke rol spelen. Dat wordt momenteel onvoldoende benut. Afstemming met de Oosterkerk is van belang.

Voortzetten en versterken diaconale commissie

Het ondersteunen, organiseren en promoten van diaconale initiatieven willen we voortzetten vanuit de in 2016 opgerichte diaconale commissie. Hierin hebben zowel diakenen als gemeenteleden plaats.

Verlangen

We verlangen ernaar Gods liefde voor mensen zichtbaar te maken in de wijken Assendorp, de Pierik, binnenstad en Dieze. We willen deze liefde laten schijnen door bekend te staan als een thuis, een veilige haven, waar men liefdevol en behulpzaam met elkaar omgaat.

5.6 Leiding

Inleiding

Geestelijk leiderschap is vitaal als het niet gericht is op het belang van de leiders zelf, maar op het ruimte scheppen voor het werk van Christus. De kerkenraad wil daarom het dienende hart in de gemeente zijn, dat duurzaam verbonden is met de gehele gemeente en haar verschillende activiteiten en kringen, waarin ook weer leiding gegeven wordt. Leiders in de kerk doen dus niets uit eigenbelang, maar hebben in nederigheid oog voor de belangen van anderen (zie Fil. 2: 3,4). Dat maakt leiders ook werkelijk betrouwbaar. Leiderschap is er vooral op gericht om de leden meer te verbinden

met Jezus, de Leidsman en Voleinder van het geloof (Hebr. 12: 2). Bijbels leiderschap houdt ook in dat er in geestelijke éénheid verstandige keuzes gemaakt worden voor de toekomst.

Speerpunten voor de komende jaren zijn

Versterken van het dienend leiderschap in de kerk en kerkenraad

In de kerk wordt op allerlei manieren leidinggegeven. De kerkenraad faciliteert dit leiderschap en dient zelf een voorbeeld van gezonde geestelijke en bestuurlijke leiding te zijn. Wij zijn dan ook dankbaar voor de rust, continuïteit en éénheid die al ervaren wordt binnen de kerkenraad. Dit willen wij versterken door:

- Blijvende verdieping en bezinning op het karakter van geestelijk leidinggeven. Hierbij spelen (aanmoedigen van en voorgaan in) gebed en bijbellezen cruciale rollen.
- Een veilig gespreksklimaat en een transparante en gestructureerde besluitvorming
- De kerkenraad als team te zien, waarin het éne lid het andere kan ondersteunen of opvangen.

Versterken van het contact tussen de kerkenraad, de gemeente en de verschillende verenigingen, kringen, etc.

De gemeente moet zich veilig weten bij haar leiders. Daarvoor is een gezonde relatie met de gemeente en haar kringen nodig. Een relatie staat of valt met tijdige en transparante communicatie. Om dit te versterken willen we streven naar:

- Vaste contactpersonen voor de verschillende kringen en verenigingen vanuit de kerkenraad
- Tijdige berichtgeving en beschikbaarheid van relevante beleidsstukken
- Het versterken van het gesprek met de gemeente, ook via het bezoekwerk van de wijkouderlingen

Het duurzaam verstevigen van de positie in en het contact met de Protestantse Gemeente Zwolle

De Jeruzalemkerkgemeente heeft haar verantwoordelijkheid om constructief en duidelijk mee te denken over de koers van de Protestantse Gemeente Zwolle. Dit willen we versterken door:

- Te werken vanuit een heldere visie over onze positie binnen de PGZ.
- Niet reactionair, maar initiatief nemend bij te dragen aan de gesprekken binnen de PGZ.
- Het faciliteren van een volwaardige afvaardiging vanuit de kerkenraad en de gemeente.

Het evalueren van de hoeveelheid activiteiten, de inzet van vrijwilligers en vergaderstructuren in de context van een kleiner wordende gemeente

Onze gemeente kenmerkt zich door een veelheid aan activiteiten. Het is daarbij de vraag of dit op de lange termijn haalbaar blijft. Het aantal vrijwilligers is de afgelopen jaren afgenomen, de druk op onze tijd lijkt ook toe te nemen en het ledenaantal neemt licht af. Een knelpunt is ook dat veel taken in de gemeente op dezelfde leden terecht komen. Dit speerpunt is op dit moment niet urgent, maar hier moet op de middellange termijn wel goed naar gekeken worden.

Verlangen

Het is ons verlangen dat leiderschap in de gemeente zich onderscheidt door betrouwbaarheid, gerichtheid op de ander, continuïteit en het vermogen te luisteren waardoor de gezindheid van Christus meer zichtbaar wordt.

6. Hoe het beleidsplan uit te werken

Dit beleidsplan bevat een breed scala aan voornemens, gedragen door het verlangen dat in onze visie en motto is uitgesproken. Bij de realisatie van dit beleidsplan is een aantal praktische zaken van belang:

6.1 Verdere concretisering van de in de thema's in jaarplannen.

De jaarplannen worden bij de aanvang van ieder winterseizoen (sep-okt) opgesteld onder leiding van de coördinatoren (zie volgende punt) door groepen in gemeente die betrokken zijn bij de thema's uit hoofdstuk 5. Per thema zijn dit:

1. Vieren:
 - Coördinator: ouderling: Peter Hoff
 - Opsteller jaarplan: liturgiecommissie
2. Leren:
 - Coördinator: ouderling: Bert van Olst
 - Opsteller jaarplan: jeugdraad + vertegenwoordiging ouderen uit Calvijn en Lydia?)
3. Pastoraat:
 - Coördinator: wijkouderling: ntb
 - Opsteller jaarplan: consistorie + pastoraal medewerker
4. Missionair:
 - Coördinator: evangelisatieouderling: Chris Kleier
 - Opsteller jaarplan: zendings- en evangelisatiecommissie
5. Diaconaat:
 - Coördinator: diaken: ntb
 - Opsteller jaarplan: diaconie + diaconale commissie
6. Leiding
 - Coördinator: voorzitter WK: ds De Leede
 - Opsteller jaarplan: WK

De jaarplannen werken we uit in een makkelijk hanteerbare vorm. Het jaarplan bevat aan de in hoofdstuk 5 genoemde doelen gekoppelde concrete en tijdgebonden acties. Hierbij realiseren we ons dat het uitdrukken van onze doelen en verlangens in 'acties' niet automatisch leidt tot het verlangde 'resultaat'. Het uitvoeren van acties is niet het enige en ook niet het belangrijkste bij de uitvoering van dit beleidsplan: het werk dat gedragen worden door (verlangen naar) levend geloof in afhankelijkheid van de God van Israël, zijn zegenrijk voor onze gemeente.

6.2 Evaluatie en communicatie

Gaandeweg kan blijken dat (bij)sturing vanuit de kerkenraad nodig is. We evalueren daarom 2 keer per jaar de voortgang van de jaarplannen en in het licht van het beleidsplan. Zo nodig stellen we de jaarplannen tussentijds bij, of agenderen we onderwerpen voor een van de volgende jaren. Hierover informeren we de gemeente op een of meerdere gemeenteavonden per jaar.

Voorafgaand aan de halfjaarlijkse evaluaties brengen de coördinatoren kort verslag uit aan de kerkenraad over de voortgang. De coördinatoren vormen schakel tussen (gremia en clubs in) de gemeente en de kerkenraad.

Bijlage I – Liturgie

Liturgiebeleid

WIJKKERKENRAAD

Inhoud

1. Inleiding.....	19
2. Het wezen van de liturgie.....	19
3. Raamwerk.....	20
4. Liedkeuze en muzikale begeleiding.....	21
5. Praktische uitwerking.....	21
6. De reguliere liturgie.....	22
7. Liturgiecommissie.....	24

Inleiding

Het beleid ten aanzien van liturgie is geschreven naar aanleiding van een aantal schriftelijke bronnen, een aantal besprekingen in de kerkenraad, een gemeenteavond, gesprekken met jongeren over liturgie en referentiebezoeken aan andere gemeenten. Het document is definitief vastgesteld op de kerkenraadsvergadering van 13 maart 2018.

Besprekingen met gemeenteleden:

- Bespreking op de gemeenteavond van 19 oktober 2016 onder leiding van ds. den Admirant.
- Bespreking met jongeren op Kompas, Follow Me en Follow Me Next, 13 en 16 januari 2018

Besprekingen in de kerkenraad:

- Bespreking onder leiding van ds. Den Admirant op 19 november 2016
- Bespreking onder leiding van ds. De Leede op 25 november 2017
- Bespreking in de kerkenraadsvergaderingen op 30 mei 2017, 21 november 2017, 6 februari 2018, 13 maart 2018.

Schriftelijke bronnen:

- Actualisatie van de liturgie in de Zenderkerk te Huizen
- Gemeente en liturgie, ds. A.J. Mensink, de Waarheidsvriend
- Lezing ds. Den Admirant, bezinningsmorgen kerkenraad op 19 november 2016
- Lezing ds. De Leede, bezinningsmorgen kerkenraad op 25 november 2017

Referentiebezoeken aan andere kerken van onze modaliteit in Amersfoort, Gouda en Utrecht.

Het wezen van de liturgie

Het is belangrijk dat wij beseffen wat het wezen van de eredienst is. Het bijwonen ervan, als samenkomst van de gemeente, vraagt een houding van eerbied en diep ontzag voor de heilige, drie-enige God: Vader, Zoon en Heilige Geest. Het vraagt ook een houding van verwachting dat er iets gebeurt: dat God Zich sprekend tot ons wendt en dat we door Zijn Woord en Sacramenten (doop en avondmaal) worden aangeraakt, ontroerd, blij gemaakt, bemoedigd en vervuld met de Heilige Geest.

In de eredienst worden we door de Geest ontdekt aan onze zonden en mogen we uit Christus' naam vergeving en levensvernieuwing ontvangen. We worden opgeroepen om ons leven in dienst te stellen van onze Heere, onze naaste en de uitbreiding van Gods koninkrijk.

In de eredienst aanbidden en prijzen we onze Heere in gebeden en liederen. We gaan niet als enkeling naar de eredienst, maar vormen in Christus' naam een gemeenschap. Daarom zien we juist in de eredienst naar elkaar om in de voorbede voor elkaar, de wereldwijde kerk en de samenleving.

Raamwerk

Als Jeruzalemkerkgemeente staan we voor een gereformeerde identiteit (zie paragraaf 2.1 van het Beleidsplan). Daarom is "Het wezen van de liturgie" (zie punt 2 van dit document) geënt op deze identiteit. Het raamwerk zal hieraan gestalte moeten geven. Dit houdt concreet in:

De liturgie geeft ruimte aan de ontmoeting met onze drie-enige God. Daarom is er plek voor gebed, de woorden uit de Bijbel, de verkondiging en de zang en muziek. God gaat voorop, staat in het middelpunt, en de gemeente antwoordt. De gemeente blijft niet aan de zijlijn staan, maar doet mee. Het is daarom belangrijk dat de gemeente op een Bijbelse en tevens herkenbare, eigentijdse manier wordt aangesproken. De gemeente kan ook op dezelfde wijze antwoorden in bijvoorbeeld het zingen van de liederen. Taal mag daarbij geen barrières opwerpen.

In de liturgie is er volop plek voor de verkondiging van het Woord. Daarin klinken de grote daden van God. Wat God gedaan heeft in Christus. In de verkondiging klinkt het appel tot geloof, bekering en de manier waarop we ons dagelijks leven vorm geven. De woordverkondiging is van het grootste belang om te werken aan een bloeiende gemeenschap. Zij is voluit Bijbels, duidelijk, tijd betrokken, verstaanbaar en vitaal. Zij kan zaken in perspectief zetten en onderwijst ook concreet over belang van geloven en de relatie met onze Heere. Zij gaat in op de relatie met anderen in het algemeen en de onderlinge band in de gemeente in het bijzonder.

Er zijn ook **kinderen** in de kerk. Daarom is er een *kindermoment* vlak voor de preek, waarin kinderen op hun eigen niveau iets wordt verteld over het thema van de preek. Een kindermoment kan worden afgesloten met het zingen van een kinderlied.

Naast kinderen dienen ook **tieners** als een separate groep kerkgangers worden onderscheiden omdat zij zich in een andere leefwereld bevinden dan de gemiddelde volwassene. Om ook tieners aan te spreken is het van belang om in de preek onderwerpen uit het dagelijks leven aan te halen. Jongeren willen graag antwoorden op actuele onderwerpen. Jongeren groeien op in een beeldcultuur en daarom is het goed om niet alleen met woorden, maar ook met beelden te preek vorm te geven.

De liturgie zet aan tot omzien naar elkaar en de wereld om ons heen. De gemeente komt bijeen voor de eredienst, maar zij verlaat de kerk ook weer. In de liturgie is daarom ook aandacht voor de diaconale en missionaire opdracht, die we als christenen hebben. Het diaconale komt tot uitdrukking bij collecten. Zowel diaconie als missie kan van tijd tot tijd een onderwerp van een preek zijn.

Omdat we voor de heilige God samenkomen is er aandacht voor kwaliteit. Datgene wat gezegd, gezongen of gemusiceerd wordt past bij het heilige karakter van de eredienst. Dat betekent dat zowel inhoud als vorm er toe doen. Kwaliteit moet niet verward worden met één bepaalde stijl van preken, of één bepaalde stijl van zingen. Kwaliteit staat ook los van smaak. Het betekent wel dat van de mensen in een eredienst verwacht mag worden dat zij zich terdege voorbereiden. Dit geldt voor de voorganger, de muzikale begeleiding, maar ook voor de "gewone" kerkganger.

De eredienst is samenbindend. Kerkgangers worden bij het binnengaan van de kerk welkom geheten. Ook bij de mededelingen wordt het welkom uitgesproken. Het is daarbij van belang dat nieuwkomers en gasten en ook luisteraars via internet worden aangesproken. In de dienst krijgt het samenbinden vorm in het zingen, uitspreken van de belijdenis, het ontvangen van de zegen, het gebed (voorbede) en het vieren van het Heilig Avondmaal en de Heilige Doop.

Na de dienst is er koffie of thee, waar jongeren en ouderen, nieuwkomers, gasten en gemeenteleden elkaar kunnen ontmoeten.

Tenslotte gaat de bloemengroet naar gemeenteleden die veelal door ziekte of ouderdom niet meer regelmatig in de kerk komen.

Gemeenteleden, die niet meer in staat zijn om naar de kerk te gaan, kunnen de dienst via internet thuis beluisteren. Er wordt onderzocht of aan de geluidsverbinding ook beeld toegevoegd kan worden waardoor de betrokkenheid bij de eredienst wordt vergroot.

De eredienst wordt ambtelijk geleid, dus door voorganger, ouderlingen en diakenen.

Liedkeuze en muzikale begeleiding

Zingen is een vorm van antwoord, belijden, toe-eigening en expressie. Naast de Psalmen zingen we ook andere liederen zoals Christusliederen, liederen bij de heilsfeiten, doopliederen en lofprijzingen op de Drie-eenheid.

Alle liederen die wij zingen moeten passen bij het gereformeerde karakter van onze gemeente en van onze eredienst. Bij het toetsen op geschiktheid letten we op inhoud, melodie en muzikale begeleiding.

Een lied dient **Bijbels verantwoord** zijn. Psalmen kunnen altijd gezongen worden. Gods soevereiniteit, heiligheid en verhevenheid mogen bezongen worden in opwekkings- en aanbiddingsliederen, maar we passen op dat hieraan geen afbreuk wordt gedaan doordat in een lied *de mens met z'n vroomheid* centraal staat, alsof het gaat om ons gevoel en onze vroomheid. We zijn alert op on-Bijbelse overwinningstheologie, alsof er geen kruis dragen en lijden meer is. We zijn alert op remonstrantse invloeden, alsof het draait om de keus van de mens. Niet ons kiezen, geloven en voelen mogen op de voorgrond staan. In liederen moet duidelijk onderscheid zijn tussen God en schepsel. Een evenwichtige liturgie bestaat uit liederen waarin geborgenheid, schuldbelijdenis, verootmoediging, het geschenkarakter en lofprijzing, de strijd en aanvechting van het geloof en aanbedding een plaats hebben. Ook bij de keuze van Psalmen wordt ervoor gewaakt dat er geen onevenwichtige liturgie ontstaat door een eenzijdige keuze.

De melodie moet **meezingbaar** zijn voor mensen met weinig tot gemiddelde muzikale aanleg. Harde criteria hiervoor zijn moeilijk vast te stellen. De melodie mag de (lof)zang niet blokkeren, maar moet - samen met de woorden - geleidend werken. Natuurlijk mag er plaats zijn voor emotie, ontroering, getroffen zijn, diepe blijdschap; dat was de Heere Jezus ook niet vreemd. Daarbij waken we ervoor dat de menselijke emotie centraal komt te staan in plaats van de Heere God Zelf.

Meezingbaarheid slaat ook op **de taal** die in de liedteksten wordt gebruikt. Voor oudere gemeenteleden zullen de psalmen uit de berijming van 1773 herkenbaar zijn. Voor veel jongeren is dat niet het geval en zal een eigentijdse taal hen helpen ook met het hart mee te zingen.

Voor de begeleiding zijn **alle instrumenten** toegestaan. In de Bijbel worden blaas-, snaar- en ritme- instrumenten genoemd. Niet alle instrumenten lenen zich echter even goed voor de begeleiding van de diverse liedstijlen. Voor de begeleiding geldt dat het de samenzang goed moet ondersteunen. Dat wil zeggen dat het moment waarop de gemeente moet inzetten duidelijk herkenbaar is, dat de melodie duidelijk hoorbaar is maar niet overheerst en dat in het juiste tempo wordt gespeeld.

Het zingen van liederen wint aan aantrekkelijkheid wanneer er **variatie** is in liedkeuze en in vormen van muzikale begeleiding.

Praktische uitwerking

De praktische uitwerking is gebaseerd op het raamwerk zoals beschreven in hoofdstuk 0 en liedkeuze zoals beschreven in hoofdstuk 0 van dit document.

In de **morgendienst** wordt Gods Woord uitgelegd en toegepast, met oproep tot bekering en levensheiligung. In de ochtenddienst is er oppas voor 0-4 jarigen en klimboom voor 4 tot 6 jarigen.

De **middagdienst** is een leerdienst. Deze dienst is voor de gemeente van belang om te begrijpen wat zij gelooft en belijdt, gekoppeld aan de actualiteit. Deze dienst kan verschillende invullingen hebben. Het kan dan gaan om een specifiek Bijbelgedeelte, de catechismus, een specifiek thema voor jongeren of een ethisch thema belicht vanuit de Bijbel. In deze dienst gaan kinderen tussen 4 en 12 jaar tijdens de preek naar de Klimboom.

In "**speciale**" diensten is er iets meer ruimte voor de liedkeuze. Dit wordt uiteraard in samenspraak met voorganger uitgewerkt. Elk jaar zijn in principe de volgende "speciale" diensten gepland.

- Zes themadiensten, in principe ééns per twee maand.
- Viering op tweede Kerstdag
- Viering op tweede Paasdag
- Viering op tweede Pinksterdag
- Middagdienst op Biddag en Dankdag

Daarnaast zijn er nog de volgende "speciale" diensten:

- Trouwdiensten, onder verantwoordelijkheid van de kerkenraad
- Rouwdiensten, onder verantwoordelijkheid van de kerkenraad

We willen we gebruik gaan maken van de volgende liedbundels:

- **Psalmen oud berijmd** uit 1773, omdat deze liederen ons verbinden met de generaties vóór ons.
- **Weerklank***. Deze bundel bevat – naast alle psalmen – liederen, passend bij de gereformeerde belijdenis en de gereformeerde eredienst. De bundel bevat ook liederen uit het Liedboek voor de Kerken (1973), Op Toonhoogte en de Evangelische Liedbundel.
- **Op Toonhoogte**. Hierin zijn liederen opgenomen, die ook jongeren aanspreken en voor hen herkenbaar zijn.

In reguliere diensten willen we **zeven a acht liederen** zingen, waarbij ongeveer de verhouding vier psalmen en vier Bijbelse liederen is. Deze verhouding is een richtlijn en niet in beton gegoten. Psalmen kunnen in zijn algemeenheid goed met het orgel worden begeleid, bij andere liederen is begeleiding van andere instrumenten goed mogelijk.

De toegepaste Bijbelvertaling is de **Herziene Statenvertaling**, die al ongeveer 8 jaar in onze gemeente wordt gebruikt.

***Opmerking:** Ten aanzien van de **keuze voor weerklank** gelden de volgende overwegingen:

- De criteria die gebruikt zijn bij het samenstellen van de bundel, lijken zeer sterk op de criteria die wij in de beslisnotitie hebben gesteld t.a.v. liturgie en muziek.
- Weerklank is een bundel speciaal gericht op de gereformeerde eredienst om te helpen om het nieuwtestamentische lied te zingen. De groep achter de bundel komt onder andere uit de hoek van de gereformeerde bond en van andere kerken met een behoudende gereformeerde identiteit.
- Weerklank is geheel zingbaar, er staan weinig onbekende melodieën in en liederen passen bij onze identiteit.
- In de bundel zijn alle 150 psalmen opgenomen. Minstens de helft is de nieuwe berijming die wij gewend zijn te zingen. De overige psalmen zijn nieuwere berijmingen die duidelijker in berijming zijn.
- Weerklank heeft de meeste ons bekende liedboekliederen overgenomen. Daarnaast wordt een aantal nieuwere liederen dan het liedboek. Deze liederen zijn zorgvuldig uitgezocht.
- De bundel bevat een aantal opwekkingsliederen en ook liederen van Sela, het heeft daarom enige overlap met Op Toonhoogte.
- Weerklank biedt bij de gehele catechismus gezangen aan.
- Weerklank is daarom een zeer passende bundel bij onze gemeente en geeft daarom meer keuzemogelijkheden.

De reguliere liturgie

Voor de dienst:

- Inleidend orgelspel / muziek
- Consistoriegebed door de ouderling van dienst
- Binnenkomst van de kerkenraad in de kerkzaal
- Afkondigingen en mededelingen door een ouderling.
- Zingen: Aanvangslied.
- Zegenwens en handdruk van ouderling van dienst aan de voorganger
- Stil gebed

In de dienst:

- Votum en groet
- Zingen. Eén lied.
- In de morgendienst: lezen van de Wet en de samenvatting. Moment van verootmoediging. Genadeverkondiging.
- In de middag/avonddienst: de geloofsbelijdenis.
- Zingen. Eén lied.
- Gebed om de Opening van het Woord en de Verlichting door de Heilige Geest
- Bijbellezing
- Zingen. Eén of twee liederen.
- In maal per twee weken wordt op dit moment een kindermoment gehouden.

- Verkondiging
- Zingen. Eén of twee liederen.
- Dankgebed en voorbede
- Collecte voor diaconie en kerk
- Alle kinderen komen terug voor de zegen.
- Zingen, de gemeenteleden gaan daarbij staan
- Uitzending en zegen, de gemeenteleden blijven daarbij staan.

Na de dienst:

- Zegenwens en handdruk van ouderling van dienst aan de voorganger.
- Kerkenraad verlaat de kerkzaal
- Uitleidend orgelspel / muziek
- Dankgebed door de ouderling van dienst in de consistorie.

Liturgiecommissie

Het verdient aanbeveling om de implementatie liturgiebeleid in handen te leggen van een liturgiecommissie, met een permanent karakter. Deze commissie kan daarnaast optreden als gesprekspartner voor de predikant. De commissie evalueert op regelmatige basis de invulling van de liturgie en rapporteert aan en wordt aangestuurd door de kerkenraad.

Tenslotte is er een aantal potentiële aandachtspunten, waarover de liturgiecommissie kan nadenken:

- Sacramenten.
- Twee maandelijks zijn er twee kerkenraadsleden beschikbaar stellen voor gesprek aan het eind van de kerkdienst.
- Ontvangstcommissie
- “Randen” van de dienst
- Gebed, speciale voorbede tijdens een dienst (Sonrise, VBC)
- Werken aan bewustwording van het hoe en waarom van de liturgie
- Gebruik van andere muziekinstrumenten als begeleiding.
- Wetslezing, gebed, verootmoediging in een lied en daarna ook de genadeverkondiging.
- Participatie van gemeenteleden in de eredienst.
- Variatie in vormen.
- Toepassing van hulpmiddelen als beamer bij de verkondiging.
- Invulling van vieringen op tweede kerstdag, tweede paasdag en tweede pinksterdag.

De exacte taakomschrijving en de leden die deel zullen uitmaken van de liturgiecommissie zullen nog in de kerkenraad worden besproken en vastgelegd.

Bijlage II – Kerkrentmeesterlijke aspecten

Binnen de PGZ zijn de kerkrentmeesterlijke aangelegenheden sterk gecentraliseerd. Het College van Kerkrentmeesters van het geheel van de PGZ en het Dagelijks Bestuur dat hieraan leiding geeft, speelt hierin een zeer belangrijke rol en zet de lijnen uit voor het geheel van de PGZ op basis van en na besluitvorming in de Algemene Kerkenraad. De financiële administratie wordt gevoerd op het Kerkelijk bureau. De Actie Kerkbalans wordt centraal georganiseerd voor het geheel van de PGZ; datzelfde geldt voor diaconale acties, de jaarlijkse actie voor de Solidariteitskas, etc. Begroting en Jaarstukken worden uitsluitend opgemaakt op het niveau van de PGZ als geheel, uiteraard apart voor de financiën van de Kerkelijke Gemeente en van de Diaconie. Deze insteek heeft als voordeel dat er veel werk wordt bespaard. Zo hoeft niet in elke wijkgemeente apart aandacht te worden besteed aan begroting en aan financiële verslaglegging – en behoeven er ook geen stukken op wijkniveau te worden geconsolideerd tot op het niveau van de PGZ als geheel – het niveau waarop de verplichte jaarlijkse accountantscontrole plaatsvindt. Veel administratief en uitvoerend werk wordt verzet door de beroepskrachten en niet door de (ouderling-)kerkrentmeesters zelf.

In de afgelopen jaren is er veel discussie gevoerd over de manier waarop de opbrengsten van de Actie Kerkbalans over de wijkgemeenten zouden moeten worden verdeeld - en dan vooral over de vraag in hoeverre er een relatie zou moeten zijn tussen (het totaal aan) bijdragen vanuit een wijkgemeente enerzijds en de kosten die aan diezelfde wijkgemeente kunnen dan wel moeten worden toegerekend anderzijds. De kerkorde doet hierover in het geheel geen uitspraken en in het land zijn hiervoor allerlei verschillende modellen gangbaar, met als ene uiterste een model waarin elke wijkgemeente één predikantsplaats heeft, ongeacht het aantal leden, kerkgangers en de financiële inbreng in het geheel van de gemeente, en als andere uiterste een model waarin elke wijkgemeente volledig voor de eigen kosten wordt aangeslagen, dus inclusief alle kosten van het kerkgebouw waarvan de gemeente gebruik maakt.

Binnen de PGZ geldt als uitgangspunt dat de *voor een wijkgemeente beïnvloedbare kosten* ook aan de wijkgemeente worden toegerekend, terwijl de *voor een wijkgemeente niet beïnvloedbare kosten* gezamenlijk worden gedragen. De kosten van de formatie aan predikanten en kerkelijk werkers die in een wijkgemeente werkzaam is, worden toegerekend aan die wijkgemeente. Men zou immers door andere (beleids)keuzen te maken of meer vrijwilligers in te zetten ook met minder pastorale formatie toe kunnen. En omgekeerd geldt dat als de leden groot belang hechten aan de inzet van beroepskrachten, zij die inzet mogelijk kunnen maken door meer bij te dragen. Ook de kosten van gastpredikanten worden aan een wijkgemeente toegerekend. De PGZ heeft een behoorlijk predikantencorps en er ontstaan als deze predikanten in wijkgemeenten van de PGZ voorgaan geen extra kosten. Als een wijkgemeente ervoor kiest – zoals voor de JKG geldt – om predikanten van elders in erediensten te laten voorgaan, dient de wijkgemeente de kosten hiervoor daarom zelf te dragen. Deze zijn immers beïnvloedbaar.

De kosten voor de gebouwen worden gezamenlijk gedeeld. Een wijkgemeente kan immers niet op eigen initiatief verhuizen naar een ander, goedkoper kerkgebouw, of afscheid nemen van een eventueel in het gebouw aanwezige koster/beheerder en vrijwilligers inzetten om op die manier kosten te besparen. De kosten van het kerkgebouw zijn voor een wijkgemeente dus niet beïnvloedbaar. Dat geldt ook voor de kosten van het Kerkelijk Bureau. Als verdeelsleutel voor de kosten die gezamenlijk gedragen worden, geldt de opbrengst bij de jaarlijkse Actie Kerkbalans. Als een wijkgemeente een hoge opbrengst heeft, draagt deze ook relatief veel bij aan de gemeenschappelijke kosten. Draagt een wijkgemeente minder bij, dan wordt het aandeel in de gemeenschappelijke kosten dienovereenkomstig lager. Maar het bedrag dat beschikbaar is voor aan de wijkgemeente toegerekende kosten, in het bijzonder de kosten van pastorale formatie, is dan natuurlijk ook lager. Belangrijk voordeel van deze systematiek is, dat de belangen van het geheel van de PGZ en de individuele wijkgemeenten volledig parallel lopen. Beide hebben een belang bij een zo hoog mogelijke opbrengst – omdat daarmee de gemeenschappelijke kosten kunnen worden gedekt én pastorale formatie voor de wijkgemeente kan worden bekostigd.

Helaas brengt de Actie Kerkbalans in de Jeruzalemkerkgemeente al enkele jaren niet meer voldoende op om een full time predikantsplaats te kunnen bekostigen. De ontwikkelingen in de afgelopen jaren, die elders in dit Beleidsplan aan de orde komen, spelen hierin uiteraard een belangrijke rol. Op het moment dat beroepingswerk aan de orde is, zal worden overlegd met de Algemene Kerkenraad en het College van Kerkrentmeesters over de formatie-omvang waarvoor kan worden beroepen. Onze inzet is daarbij om – op zijn minst voor een aantal jaren – een volledige

predikantsplaats te kunnen invullen, omdat de verwachting is dat de gemeente nu zij in rustiger vaarwater is beland, zal kunnen groeien.

In aanvulling op de financiën die voor het geheel van de PGZ worden behartigd door het Kerkelijk Bureau en het College van Kerkrentmeesters van de PGZ hebben de wijkgemeenten nog een wijkkas. Vanuit de wijkkas worden uitgaven gedekt waarvoor geen middelen beschikbaar worden gesteld door het College van Kerkrentmeesters van de PGZ. Daarbij valt te denken aan voor de opbouw van de gemeente uiterst belangrijke activiteiten als ouderenwerk, catechese, jeugd- en jongerenwerk, consumpties (koffiedrinken na de dienst, limonade voor de kinderen op de crèche), etc. De wijkkerkrentmeesters zijn verantwoordelijk voor de wijkkas, waarin relatief beperkte bedragen omgaan. De omvang van de wijkkasbegroting van de JKG bedraagt ca. 30.000 EURO. De opbrengst van de Actie Kerkbalans bedraagt bijna vijfmaal zoveel. Ca. een derde deel van de inkomsten van de wijkkas wordt gevormd door de verkoopopbrengsten van oud papier. Voor de inzameling hiervan zetten veel gemeenteleden zich in.

In het verleden kwam het voor dat gemeenteleden uitsluitend bijdroegen aan de wijkkas en niet of nauwelijks bij de Actie Kerkbalans. Uit het voorgaande mag duidelijk geworden zijn dat dit met het oog op de continuïteit van de wijkgemeente uiterst onverstandig is. In de huidige systematiek voor het toekennen van financiën (en dus formatie) aan de wijkgemeenten is de inbreng van een wijkgemeente bij de Actie Kerkbalans een cruciale factor. Niet of nauwelijks bijdragen bij deze actie bedreigt dus direct de continuïteit van de eigen wijkgemeente.

Tot slot kan hier het project "Heilige Huisjes" niet ongenoemd blijven. De Algemene Kerkenraad is tot de conclusie gekomen dat het ongewijzigd voortzetten van de huidige koers qua gebouwenbestand en toekenning van formatie aan wijkgemeenten, zoals hierboven beschreven, ertoe leidt dat wijkgemeenten een kwijnend bestaan tegemoet gaan én dat er een te groot deel van de beschikbare middelen wordt besteed aan gebouwen en beheer en te weinig aan eredienst, pastoraat en diaconaat. Doel van het project "Heilige Huisjes" is om te bezuinigen op de kosten van gebouwen en beheer – wat waarschijnlijk betekent dat er net als enkele jaren geleden in het gebouwenbestand van de PGZ zal moeten worden gesneden. Het standpunt van de Jeruzalemkerkgemeente is op grond van een diversiteit aan argumenten dat deze wijkgemeente zeker niet als eerste in beeld zou moeten komen om opnieuw onevenredig zwaar te worden getroffen door bezuinigingsmaatregelen.